

SLUJIRE PRIN FILANTROPIE. UN IERARH ȘI UN PREOT DIN JUDEȚUL TIMIȘ

FLORIN ȚEPEȘ-GRAMA

Master anul I

Bunul Dumnezeu a sălășluit în inima omului darul facerii de bine drept mărturie a asemănării acestuia cu Făcătorul și Ziditorul. „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.”²⁰⁵ ne făgăduiește Mântuitorul în Predica de pe munte, iar importata filantropiei în viața creștinilor o stabilește vorbind despre venirea Fiului Omului în Slava Sa, când ne învață prin glasul Sfintei Evanghelii: „Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut.”²⁰⁶.

Biserica Ortodoxă din Banat, cu toate că a fost încercată în numeroase rânduri fie de către tensiunile interetnice și interconfesionale ce au apărut în decursul timpului fie de politicile antieclesiale ale stăpânitorilor vremelnici, a dat creștinătății importante repere morale care au urmat întru totul îndemnul evanghelic: „Tu însă, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta”.²⁰⁷

Un nume răsunător pentru istoria Mitropoliei Banatului este vrednicul de pomenire mitropolit Vasile Lăzărescu. Născut în 1 ianuarie 1894 în localitatea Jadani, județul Timiș, părintele nostru mitropolit Vasile avea să studieze Teologia la Cernăuți și Arad. La Cernăuți, în anul 1919 avea să obțină titlul de doctor. De asemenea, preocuparea pentru educație îl va călăuzi și la Budapesta unde va studia Pedagogia și Filosofia.²⁰⁸ Activitatea filantropică a IPS Vasile va lua amploare după măsura în care va spori și responsabilitatea sa chiriarhală, mai întâi față de Episcopia Caransebeșului iar mai târziu față de reînființata Mitropolie a Banatului.

Astfel, „în cursul păstoririi sale la Caransebeș, episcopul Vasile Lăzărescu s-a preocupat permanent de educația școlară a tinerilor harnici și capabili, trimiși pentru a studia la Academia Teologică din Caransebeș sau în

²⁰⁵ Matei, 5, 17.

²⁰⁶ Matei, 25, 40.

²⁰⁷ Matei, 6, 3.

²⁰⁸ Pr. Prof. univ. dr. Mircea Păcurariu, *Dicționarul Teologilor Români*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996, pp. 224-225.

alte centre universitare, pentru a face față trebuințelor spirituale ale bisericii.”²⁰⁹ A știut să se pună atât pe sine cât și pe alții în slujba Bisericii, în slujba lui Hristos. Mai cu seamă pentru că a canalizat resurse importante din vistieriile Mitropoliei în cea mai folositoare formă de investiție: Educația. Părintele, pe vremea aceea, episcop al Caransebeșului s-a îngrijit personal de zidirea unui nou internat conform cu standardele perioadei însă cel mai mare impact asupra ortodoxiei l-a avut nu neapărat zidul nou înălțat, ci preotul la a cărui instruire a contribuit în mod decisiv prin bursele pe care le-a acordat. Într-o perioadă de 6 ani, 65 de tineri studenți teologi au primit ajutorul chiriarhului Caransebeșului pentru a-și putea duce la bun sfârșit studiile.²¹⁰ Ierarhul Banatului de munte se interesa în permanență de progresul duhovnicesc și academic al beneficiarilor dar și al eparhiei, fapt ce i-a atras ura regimului și sfârșitul vremelnic.

Un alt chip al filantropiei bănățene este profesorul Vasile Loichiță. Născut în 26 octombrie 1881 la Jebel, cel ce în anii următori avea să devină o somitate a lumii academice teologice din Banat, a studiat la Timișoara, la Beiuș, Cernăuți și Budapesta. Este demnă de luat în seamă legătura celor doi filantropi cu Facultatea de Teologie din Cernăuți întrucât opera de binefacere a celui deal doilea s-a înfăptuit tot asupra studenților acestei universități. Din anul 1924 prof. Loichiță ocupă catedra de Dogmatică a Facultății din Cernăuți, devine pe rând decan, membru al senatului universitar și al Congresului Național Bisericesc.

Pe lângă faptul că a predat mai toate disciplinele teologice, fiind o persoană erudită, acesta își ajuta studenții cu îmbrăcăminte, resurse financiare, cărți sau le facilita cazarea în cămine, „La Jebel a deținut o suprafață de 70 ha teren arabil, majoritatea în spatele gării (Tarigari). Pe acel teren a avut casa în care a locuit vara și cei care veneau la lucru din alte zone ale țării. Cerealele recoltate (grâu, porumb) au luat drumul: Jebel-Cernăuți și folosite la cantina Facultății- gratuit. N-a spus nimănui despre actele sale de caritate. A respectat cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos „ce face dreapta sa nu știe stânga și ce face stânga sa nu știe dreapta””²¹¹ Actualul preot al localității, preotul Groza Florin, mărturisește că „nimeni nu a știut despre ce se întâmplă cu banii câștigați din vânzarea bucatelor”, într-adevăr nimeni nu ar fi avut de unde să știe pentru că, în chip evanghelic, profesorul Vasile Loichiță a lucrat ceea ce a și predicat de la amvonul sălii de clasă, dându-se pe sine pildă pentru cei pe care îi instruia.

²⁰⁹ Zamela Petrică, Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului: (1894-1969): monografie istorică, Oradea, Editura Universității din Oradea, 2011, p. 57.

²¹⁰ Zamela Petrică, op. cit., p. 58.

²¹¹ Lucrare în manuscris nepublicată a preotului pensionar Petru Gărau din localitatea Jebel, intitulată „Monografia comunei Jebel”.

Filantropia este suflul pe care Biserica îl dă fiilor săi. Biserica este vie prin cei care nu doar propovăduiesc Cuvântul Evangheliei, dar îl și lucrează și astfel devin pilde vii. Acești doi oameni a căror amintire a fost evocată au în comun atât dragostea pentru Hristos cât și dragostea pentru aproapele, iar lucrul cel mai demn de luat aminte din activitatea părintelui nostru mitropolit și a domnului profesor nu este nicidecum vreuna din multele reușite în plan academic, ci măiestria duhovnicească prin care au știut, prin faptele lor, să îi răspundă învățătorului de lege la întrebarea: „Și cine este aproapele meu?”²¹²

Bibliografie

- Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2015.
- Pr. Prof. univ. dr. Mircea Păcurariu, Dicționarul Teologilor Români, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
- Zamela Petrică, Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului: (1894-1969): monografie istorică, Oradea, Editura Universității din Oradea, 2011.
- Lucrare în manuscris nepublicată a preotului pensionar Petru Gărau din localitatea Jebel, intitulată „Monografia comunei Jebel”.

²¹² Luca, 10, 29.